

Sundbyberg 2025-03-27

Vår referens: Agneta Söder
agneta.soder@funktionsratt.se

Mottagare: Utbildningsminister Johan Pehrson
Kopia till utbildningsutskottet

Förslag för ökad inkludering av personer med funktionsnedsättning i folkhögskolan

Funktionsrätt Sverige vill uppmärksamma om de konsekvenser neddragningarna inom folkhögskolan har för deltagare med funktionsnedsättning. Utvecklingen riskerar att skapa hinder för dessa personer att ta del av utbildningar som är avgörande för deras möjlighet till arbete och delaktighet i samhället. För att säkerställa att folkhögskolan fortsatt spelar en nyckelroll, ser vi behov av konkreta förbättringsåtgärder. Vi välkomnar därför en dialog om hur vi bäst kan stärka folkhögskolans verksamhet.

Under en längre tid har personer, särskilt unga, med funktionsnedsättning drabbats av neddragningarna inom folkhögskolan. Neddragningarna gör det svårt att ge rätt stöd, vilket leder till att kurser och utbildningar för dessa deltagare försvinner. Det gäller till exempel kurser för personer med afasi, dyslexi, NPF och intellektuell funktionsnedsättning. Furuboda, Felingsbro, Fornby, Sundgården och Valjeviken är exempel på folkhögskolor vilka har svårt att få verksamheten att gå runt. Måra folkhögskolas kurser för personer med intellektuell funktionsnedsättning klarar sig just nu tack vare regionala medel, men framtiden är osäker.

Att det sker försämringar inom folkhögskolan bekräftas även av Folkbildningsrådets nya rapport **Nedskärningarnas konsekvenser**¹. Under 2023 och 2024 har omkring 90 procent av folkhögskolorna tvingats dra ner på sin verksamhet, och kurser för personer med funktionsnedsättning har påverkats främst genom minskade stödresurser. Att dessa grupper inte kan ta del av utbildningarna försämrar kraftigt deras möjlighet att få ett arbete och bli delaktiga i samhället. Den stadiga ökningen av deltagare med funktionsnedsättning, från 35 procent 2019 till 40 procent 2024, understryker vikten av stärkta resurser för att möta dessa deltagares behov.²

Sverige har åtagit sig att leva upp till internationella konventioner. Så sent som 2024 framförde Kommittén för rättigheter för personer med funktionsnedsättning stark kritik mot Sverige. Det gäller i synnerhet på utbildningsområdet.³ Kommittén är till exempel oroad över ökningen av segregerade åtgärder på utbildningsområdet och betonar särskilt åtgärder för unga med funktionsnedsättning. Sverige har också ställt sig bakom FN:s globala mål (mål 4 God utbildning för alla, delmål 4.5 Utrota diskriminering).

Folkhögskolans miljö, pedagogik och helhetssyn passar personer med funktionsnedsättning särskilt väl. Till skillnad mot den ordinarie skolan som ofta inte klarar av att ge unga med funktionsnedsättning rätt stöd och eller kan erbjuda en tillgänglig skolmiljö, vilket är ett skäl varför allt fler söker sig just till folkhögskolan. Vi vet att unga med funktionsnedsättning har avsevärt lägre måluppfyllelse i skolan och många saknar därför behörighet till gymnasiet. Därför ser vi en stark överrepresentation av unga med funktionsnedsättning i gruppen unga som varken arbetar eller studerar.

Folkhögskolan spelar en avgörande roll för att unga med funktionsnedsättning ska kunna nå både vidare utbildning och arbete. Deltagare med funktionsnedsättning går vidare till arbete och studier i högre utsträckning än andra deltagare, vilket tydligt visar på folkhögskolans förmåga att ge rätt stöd och anpassningar. Något

¹ <https://folkbildningsradet.se/media/yjndu1u5/nedskarningarnas-konsekvenser.pdf>

² <https://folkbildningsradet.se/media/lwcbasaax/folkbildningsradets-budgetunderlag-2026-2028.pdf>

³ <https://www.mfd.se/material/publikationer/fns-konvention-och-allmanna-kommentar/sammanfattande-kommentarer-avseende-sveriges-kombinerade-andra-och-tredje-periodiska-rapport/>

som även belyses i utredningen **Bildning, utbildning och delaktighet - folkbildnings i en ny tid (SOU 2024:42)**. För att bygga vidare på dessa framgångar och säkerställa att denna positiva utveckling fortsätter, är det viktigt att regeringen stärker satsningar på kurser som riktar sig särskilt till unga med funktionsnedsättning. Vi ser att en prioritering av yrkesstudier är särskilt betydelsefull, eftersom folkhögskolan har visat att den kan utbilda dem som står långt från arbetsmarknaden. Därför välkomnar vi regeringens breda satsningar på yrkesutbildning, men vi ifrågasätter varför folkhögskolan inte inkluderas i denna satsning

Vi ser fram emot en dialog med dig för att säkerställa en hållbar lösning som stärker folkhögskolans möjligheter att inkludera personer med funktionsnedsättning. Det är vår förhoppning att regeringen tar nödvändiga steg för att säkerställa att folkhögskolan får resurser att möta alla deltagares behov på lika villkor. Genom att prioritera stöd för unga med funktionsnedsättning och inkludera folkhögskolan i satsningar på yrkesutbildning är vi säkra på att fler kan få ett arbete och bidra till samhället.

Med vänlig hälsning
Funktionsrätt Sverige

Nicklas Mårtensson
Ordförande

Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation för 53 funktionsrättsförbund som tillsammans representerar drygt 400 000 medlemmar. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt - rätten att fungera i samhällslivets alla delar på lika villkor. Vårt mål är ett samhälle för alla.